

Redacția

și

Administrația

Cluj Reg. Maria 14

TELEFON 124

Librăria Anca
Cluj, Piața Unirii 32.

CLUJUL

ZIAR SĂPTĂMÂNAL INDEPENDENT

Abonament:

Pe un an Lei 120.—

Pe 1/2 an „ 60.—

Pe 1/4 an „ 35.—

Anunțurile se pri-
mesc după tarif.Manuscrisele
nu se înapoiază.

Un exemplar 2 Lei.

Director-Proprietar: Alexandru Anca.

În străinătate un exemplar 3 Lei.

Infrânarea uneltirilor subversive.

Uneltirile subversive destruc-
tive întreprinse de elementele
treine intereselor române, con-
tinuă și mai intensiv în prezent,
în unele locuri chiar cu ajutorul
unor români inconstienți, pe cari
șurmanii noștri îi folosesc ca pe
piște unelte, de cari lumea se fo-
sește pentru a-și ajunge mai u-
r scopurile. Astfel de unelte
sunt românii intrați în direcțiunile
interferențelor cointeresatei streine
intereselor române, cari cointeresa-
ți favorizează în primul rând în-
ădevăr numai elementele con-
venabile politice subversive între-
rinsă contra intereselor neamu-
ni și țării noastre. Din acest mo-
tiv nu vedem la cointeresările
române, decât foarte puțini ro-
mâni. Dar sunt cointeresările eco-
nomice neromâne, unde nici un
român nu se acceptă. Acei, cari
creau să se convingă despre a-
ceastă realitate, n'au decât să facă
cercări pentru a fi primiți la
tre-o cointeresare neromână și o
să observe, că la aceste sunt
favorizati exclusiv neromânii, pri-
vind câțiva români numai pentru
nu fi suspecte din punct de ve-
dere românesc.

Dispozițiile de naționalizare a
cointeresărilor neromâne au fost
parte potrivite pentru validitatea
intereselor române, dar pretutini-
eni se eludează în lipsa unor or-
dane române conștiente de nece-
sitatea unui control serios în in-
teresul românilor.

Interesul românilor adevărați
în aceste împrejurări ar fi, ca să
pote și contra elementelor române
conștiente, cari nu-și înțeleg
venirea din punctul de vedere al
intereselor române, încât s'au fă-
cut uneltele unor cointeresări
treine intereselor române.

O astfel de luptă este ardent
e necesară, dacă ne voim con-
solidarea neamului și țării, pen-
că numai românii conștienți de
venirea națională pot fi o garanță
gură pentru siguranța și integri-
tea Statului român, pe când ro-
mânii inconstienți și elementele
subversive streine intereselor noas-
te, numai dăunătoare ne pot fi
în toate punctele de vedere.

Fiecare român adevărat și conș-
tient, deci trebuie să lupte exclu-
siv pentru validitatea intereselor
române în primul rând, căutând
să nimicească toate uneltirile sub-
versive ale elementelor subver-
sive destructive, streine interese-
lor noastre, pentru că astfel vom
ajunge și noi soarta Ungariei și
Rusiei, în detrimentul nostru
propriu.

V. I. Moldovan.

Eșuarea propagandei subversive

— Eliberarea studenților arestați. —
Primirea studentului Breazu la Cluj.

Unele ziare au făcut mare
zarvă în jurul unui pretins com-
plot fascist-antisemit îndreptat
contra autorităților și datorită propa-
gandei subversive a anumitei
prese au fost arestați mai mulți
români, sub pretext, că aceștia
ar fi voit să uneltescă contra
autorităților române.

Dar bucuria uneltitorilor sub-
versivi din specia destructivilor
n'a durat mult timp, pentru că si-
tuația acestor români implicați în
complotul iscodit de anumita presă
începe să se clarifice.

Dintre românii implicați în
pretinsul complot contra autori-
tăților, a fost eliberat studentul
Breazu și se afirmă, că

*și ceilalți tineri vor fi
eliberați în scurt timp,*

nedovedindu-se, că ar fi plănuit
vre-un complot contra autori-
tăților.

Studentul Breazu eliberat, a
sosit la Cluj Duminecă. Tinerimea
română i-a făcut o primire foarte
frumoasă pentru a demon-
stra, că

*a fost victima propagan-
dei subversive a destruc-
tivilor,*

suferind în închisoare ca bun ro-
mân, fără, ca să aibă altă vină,
dacă într'adevăr a fi bun român
constitue și în România vre-o
vind.

Putem afirma deci, că unelti-
rile destructivilor subversivi în
această chestie au eşuat, după
cum și trebuia să eşueze mai
demult.

Doleanțele românilor din Jugoslavia.

Comisia mixtă româno-jugo-
slavă și-a limitat lucrările numai
la reglementarea chestiilor șco-
lare și bisericesti din cele două
regiuni ale Banatului și în pro-
gramul ei de activitate nu figu-
rează și reglementarea situației
școlare și bisericesti a români-
lor din celelalte ținuturi ale Jugo-
slaviei, cum sunt Timocul și Ma-
cedonia. Astfel românii din ace-
ste ținuturi sunt nemulțumiți, că
constituționalii din Timoc și Ma-
cedonia sunt lăsați în voia soartei,
uitându-se chiar și tratatul de
pace din 1913 dela București,
prin care tratat se garantează
de către guvernul sârbesc auto-
nomia și funcționarea nestânje-
nită a școlilor și bisericilor ro-
mânești.

Guvernul român are datoria
să intervină în această chestie!

Momente.

Desiluzionarea visătorilor

Femeile se modernizează, dege-
rând mereu și se depărtează tot mai
mult din visurile idealistilor, pierzân-
du-și farmecul de zine inocente, încât
azi au ajuns să fie numai unelte ne-
cesare pentru bărbați și nu idolii cân-
tați în poezii sublime.

Abea mai există femeie, care să
nu fie prozaică, însușindu-și o viață
bărbătească, în care imită toate ges-
turile bărbătești, nelipsindu-se chiar
nici de fumat și declarându-se „inde-
pendentă” pe lângă viciul fumatului
mai poartă și baston, etc. cu cari îi
desiluzionează pe bărbați.

Femeia crede, că cu acest sistem
impune bărbaților, dar dacă ar ști, că
bărbații pe aceste le taxează ordinare,
n'ar mai continua acest sistem, știind,
că în ochii bărbaților — foarte just —
nu este cinstită acea femeie, care fu-
mează și trăește o viață de bărbat,
ca cea din romanul vest tului Mar-
guerite: „La Garçon”.

Femeile prin urmare n'au de ce
să se plângă, că bărbații nu mai pot
fi idealști visători, pentru că femeile
aceste moderne risipesc visurile ideale
ale bărbaților, cari erau obișnuți să
adore femeile, ca pe niște îngeri, în vi-
suri ideale.

În aceste împrejurări vor putea
apoi plânge femeile, că nu-și vor mai
găsi cine să le ia în căsătorie, pen-
trucă bărbații cari se însoară, în pri-
mul rând caută ideal și nu uneltele
prozaice ordinare. V. I. M.

Încetățenirile

Alarma ziarelor neromâne.
Uneltirile streinilor.

Chestia încetățenirilor a stârnit mare
consternație în cercurile streinilor, pe
când în cercurile române dispozițiile refe-
ritoare la încetățenire nu se consideră
destul de severe, cum ar fi trebuit să
fie, pentru că să ne putem scăpa de
elementul strein intereselor noastre,
de o mulțime de venetici nefavorabili
neamului nostru.

Ziarele neromâne inspirate, de
câțiva interesați streini, au făcut cu
toate aceste foarte mare zarvă în jurul
dispozițiilor de încetățenire, contin-
nuându-și

*politica de desnaționalizare și
de desorganizare a României*

pentru a se folosi de ocazie, ca să-și rea-
lizeze scopurile subminătoare de stat.

Între aceste ziare un loc de frunte
ocupă anumita presă „română” care
sprijinește, toate acțiunile antiromâne
ale streinilor și minorităților și care de
asemenea caută să combată legalita-
tea dispozițiilor luate, deși aceste

*nu sunt atât de severe,
după cum pretinde interesul
neamului și țării românești.*

Românii speră, că dispozițiile de
încetățenire se vor modifica după in-
teresele exclusive ale românilor, pen-
tru a feri țara de o populație aseme-
nea celei din Austro-Ungaria de odi-
nioară.

Tratatul româno-maghiar

Ce speră iredentiștii. — Mistificațiile
unor ziare maghiare.

Ziarele se ocupă intensiv cu
chestia tratatelor româno-ma-
ghiare prin cari se urmărește
realizarea unei înțelegeri între Ro-
mânia și Ungaria. Chiar și unele
ziare, cari apar în românește ni-
zuesc să prezinte favorabilă o
eventuală înțelegere cu Ungaria,
inspirându-și articolele sub aus-
piciile unor politicieni iredentiști,
cari urmează politica de dupli-
citate a prietenilor contelui Tisza.

Unele ziare au publicat chiar
și câteva mistificații, susținând, că

*„atitudinea amicală a gu-
vernului maghiar față de
Mica Antantă și în spe-
cial față de România, a
produs o impresie favora-
bilă unei înțelegeri în cer-
curile maghiare”.*

Cu această ocazie accentuiază,
că Ungaria va da statelor succe-
soare toate garanțiile, pe cari a-
ceste le pretind în schimbul în-
țelegerii.

Ardelenii cunosc destul de bine
atitudinea „amicală” a guvernului
maghiar față de români, iar ceia-
lalți români au avut ocazie să se
convingă despre această atitudine
a guvernului maghiar cu ocazia
descoperirii șururilor de complot-
uri îndreptate contra noastră și
în genere contra statelor succe-
soare.

În fine ne vom pomeni, că u-
nele ziare inspirate de buzuna-
rele magnaților, vor mai afirma,
că și

*contele Apponyi în cali-
tate de emisar al guvern-
ului iredentiștilor tot pen-
tru înțelegerea româno-
maghiară a făcut propa-
gandă prin străinătate.*

susținând necesitate revizuirii tra-
tatului de pace, care este... ne-
drept, pentru că a stîrbit întregi-
tatea Ungariei milenare.

De altfel ungurii ardeleni sunt
convinși, că înțelegerea româno-
maghiară n'ar putea contribui, de-
cât la înrăutățirea situației lor,
pentru că aceasta înțelegere ar da
ocazie „treziților” clicei Horthy-
Apponyi

*să-și continue mai intensiv
uneltirile contra noastră,*

și având în vedere, că aceste u-
neltiri se răsbună asupra ungu-
rilor din România.

Românii evident, doresc o în-
țelegere cu ungurii, dar

*tot cu pușca la picior vor
trebui să vegheze și în
acest caz,*

având în vedere dublicitatea hă-
băucilor dela Pesta. V. Delacara

Accente

Liberalii

„trași pe sfoară“

Unele organe maghiare progresive au răspândit în Ardeal știrea, că guvernul ar fi mandatat ziarului horthyst „Brassai Lapok“ din Brașov 1 1/2 milion lei prin dl Văitoianu, ministru de interne. Această sumă s'ar fi acordat ziarului amintit ca subvenție, însă sub forma cunoscută: „pentru încurajarea industriei... naționale“. Astfel ziarul n'a mai atăcat fățiș partidul liberal, numai cu ajutorul unor... interviuri, prin cari căuta, probabil, ca să-și asigure subvenții și dela alte partide, cari ar veni la putere. În schimb ziarul a continuat să sprijinească politica habăucilor dela Budapesta, ca să se asigure și la... ungerii-treziși, în a căror revenire desigur speră și cari, probabil, de asemenea îl alimentează cu subvenții. Pentru gheșeftarii politici dela „Brassai Lapok“, fiind în majoritate evrei maghiarizați, evident, mai mare importanță are banul!

Nu numai românii, dar și ungerii progresiști sunt scandalizați, că un ziar dușman intereselor române, ca „Brassai Lapok“, a primit subvenție dela un guvern — român!

Să lămurească dl Văitoianu opinia publică asupra gestului acesta.

Intellectualii ardeleni.

În Transilvania, sunt peste 10 mii de intelectuali români, dintre cari fiecare s'ar simți neîndreptățit, dacă i-ar spune cineva, că nu aparține clasei „inteligente“ a neamului nostru.

Din acești peste 10 mii „intelectuali“ români, nu cumpără cărți etc. românești nici 4—5 mii, și abea 2—3 mii citesc românește câte ceva, numai ca să nu zică lumea, că nu se interesează de... cultura românească.

Constatările aceste le-a justificat și „Solidaritatea“ dela Arad, într'un număr, accentuând în articol de fond, că de pildă în Arad, cei mai mulți români vorbesc clar și între ei... ungurește și citesc numai ziare maghiare, convinși, că aceste sunt mai bine informate, pentru că nu dau atenție ziarelor românești, din care se alimentează cu știri bucoreștene ziarele maghiare. Ziarul amintit mai constată, că românii din Arad au moștenit foarte multe calități proaste dela ungeri, dar numai mândria și curajul n'au fost în stare să și-le însușească.

De! Dac'ar fi vorba numai de „românii intelectuali“ dela Arad! Dar noi ne-am convins, că aproape toți „intelectualii“ ardeleni o dau pe calapodul celorla din Arad, deși sunt mari patrioți și buni români! Aceasta însă este o boală, pe care noua generație nu o are, pentru că este mai conștientă și mai consecventă, încât va sdrobi și idiotismul mentalităților hibride al... neoașilor — români „intelectuali“ de calapodul celorla din Arad!

Revistele româno-maghiare.

În ultimul timp au început să apară în Transilvania mai multe reviste româno-maghiare. Astfel a apărut la Oradea-Mare sub protecția și direcția dlui colonel Bacaloglu o revistă... culturală, artistică, teatrală, socială, etc. în limba română și maghiară, intitulată „Aurora“. Apucătura aceasta însă n'a prins rădăcini, pentru că nici românii și nici ungerii nu se impacă cu astfel de apucături. Ori dl Bacaloglu s'a convins, că înzadar își varsă... apa chioară „Cele Trei Crișuri“ și astfel a căutat să se reculeagă? V. I. M.

Urcarea lefurilor salariaților Statului

În numărul trecut al ziarului nostru, am anunțat deja, că guvernul ar avea intenția să urce soldele ofițerilor, fără, ca să urce și lefurile funcționarilor. Urcarea salariilor funcționarilor este cu mult mai necesară, pentru că funcționarii au lefuri minimale de tot în comparație cu militarii, încât din lefurile aceste nu mai pot exista.

Funcționarii mijlocii au lunar o leafă de 1500—2000 lei maximum, pe când ofițerii au lunar minimum 3—4000 lei, din cari evident și ei tot cu greu pot exista.

Întreținerea unei singure persoane azi costă — modest — 1500—2000 lei maximum, în care întreținere nu se socotește, decât masa, care la restaurante costă — tot modest — vre-o 3000 lei. De unde să poată deci plăti un biet funcționar mijlociu deci chirie, lemne, luminat etc. și cu ce să-și mai poată cumpăra și haine din când în când, atunci baremi, când are nevoie mare?

Situația aceasta nu se mai poate tolera și dacă guvernul dorește să avem o administrație bună, atunci trebuie să consimtă și la urcarea lefurilor celorlați salariați ai statului, ca aceștia să nu fie nevoiți să-și caute a-și asigura existența angajându-se aiurea ca funcționari.

Urcarea tarifului C. F. R.

Complectarea personalului și urcarea salariilor.

C. F. R. intenționează să-și urce din nou tariful, având în vedere urcarea continuă a prețurilor și scumpirea materialului necesar precum și necesitatea urcării lefurilor funcționarilor.

C. F. R. de altfel, tocmai, ca și alte instituții, nu dispun de un personal suficient și din această cauză își completează mereu personalul, angajând pentru posturi mai importante chiar și funcționari cu calificare mai inferioară, decât cea recerută, având în vedere, că nu avem atâți funcționari cu calificare mai superioară, câți ne trebuie. Dar cu toate acestea și acești funcționari își însușesc atribuțiile destul de repede specializându-se mereu.

Tragedia familiei Mesaroș și Cheresteș din Turda

— Miniștrii chemați la răspundere. —

Am anunțat tragedia familiei Mesaroș și Cheresteș din Turda, înregistrând, că cu ocazia unei excursiuni cu automobilul, au căzut victime C. F. R. la Șibot văduva Mesaroș cu două fete ale sale, comisarul Cheresteș și șoferul, toți din Turda.

În această chestie suntem informați că familia Mesaroș a sesizat parchetul, chemând la răspundere pe d-nii miniștrii Tankred Constantinescu și Moșoiu, cari au condus Ministerul comunicațiilor în acel timp, cu toate că în această tragedie nu conducătorii, ci numai personalul C. F. R. dela Șibot poate fi responsabil. În tot cazul suntem curioși cum se va soluționa chestia.

Privești de toamnă.

Frunzele

*Îngălbenite, curg frunzele 'ncet depe ramuri
Cu foșnet metalic,
Și toamna'mi fâlfâie 'n geamuri.*

Cocorii

*Depart pe cerul întins,
Înegresc în zăul cocorii.
Învârt o horă în zborul lor lin,
Și-apoi pornesc mai departe cu norii.*

Carpații

*Încemenți Carpații din fund străjuiesc
Priveștiștea plină de taină.
Schimbarea naturii cu ochii privesc,
Cu ochii pe grunți,
Cum câmpu'nvesmântă palidă haină
A toamnei.*

Cobor și turmele

*E toamnă... toamnă firavă
Și curge ca valul din slavă,
Cu palide apusuri,
Și,
Noapți cu brumă.
Și turme cobor la câmpie.
Talanga pe drumuri răsună
Și'n suflul învie
Dorința de crâng înverzit.*

E toamnă.

*E toamnă, e toamnă firavă
Și curge ca valul din slavă.*

Marin Dragnea.

Noaptea.

Totul este în tăcere
Și e liniște profundă,
Nu-i nici vuiet, nici mișcare,
Nu-i nimic ce să s'audă.

Numai luna s'oglindește
În liniștea de pe lac,
Razele își răspândește,
Făcând la iubiți pe plac.

Mii de stele împodobesc
Cerule limpede, albastru
Și lumina răspândește,
Dela astru pân' la astru.

Plopii de pe lângă vale
Tremură frunzele lor
Și fluturând cad pe cale,
Ca'n lumea poezilor.

Mai în sus, în sat, s'aude,
Câte-un câne 'n somn lătrând.
Apa sbocotind în unde,
S'aude din când în când.

Titus Pop.

Vizita dlui Lepădatu

— Rezultatele vizitei. —

Dl Lepădatu, ministru cultelor și artelor a întreprins Marți o vizită în Cluj pentru a se informa personal la fața locului despre neajunsurile, cari trebuie să se soluționeze.

Dl Lepădatu cu această ocazie a soluționat și chestia Operei din Cluj avansându-i o sumă de 600.000 lei din care sumă însă 400.000 s'au achitat Primăriei în contul avansului primit împrumut. Cu această ocazie a acceptat și bugetul Operei, declarând că-i va avansa subvenția necesară.

Dl Lepădatu n'a stat în Cluj, decât două zile, în cari de altfel a fost atât de ocupat cu adunarea datelor referitoare la chestiile bisericești și școlare, încât n'a putut să soluționeze deocamdată aceste chestii urmând să le aranjeze la București pe baza datelor primite.

Dl Lepădatu a fost foarte entusiasm sârbătorit în Cluj cu ocazia vizitei întreprinse, ca un distins bărbat de stat, care caută să contribuie la soluționarea tuturor chestiilor ardelenene, pe cari ca istorician ardelen le cunoaște foarte bine.

Teatrale

„Trandafirii Roșii“.

Această premieră nu e tocmai necunoscută publicului nostru. Autorul ei, actualul director al Teatrului Național din Cluj, Dl Zaharia Bărsan — ce e drept — ne dă foarte rar ocazia să-i gustăm talentul dublu de scriitor și artist, dar totuși în fiecare stațiune apare în două-trei roluri bine pătrunse și simțite de dsa. Nici un altul n'ar fi putut reda cu acea exactitate pe supranaturalul „Zefir“. Domnia-sa a trebuit să-l simtă mai întâi atunci când a compus această capodoperă, deci era firesc să-l simtă și acum când se transpune în rolul lui. Ar trebui să înșirăm toate atribuțiile frumoase, și totuși n'am reuși să exprimăm tot ceea ce inimile noastre au simțit ascultând și contemplând pe marele artist în acest rol. Ne vom mărgini să-l numim „artist perfect“ și „talent desăvârșit“.

Dna Jeana Popovici a avut un succes strălucit în rolul „Lianei“. Dsa de altfel totdeauna seceră succes, dar aici în special trebuie să ne exprimăm cele mai sincere felicitări, căci și în acest rol greu a știut să fi la înălțime.

Ceeace a întrecut așteptările noastre a fost dl Bănuț. Tânăr în carieră poate totuși să stea alături de cei cu praxă îndelungată și nu trebuie să urăm curaj, nici succese, căci le va obține cu ușurință. Dorim însă să fie mai des luat în considerare, și în curând își va câștiga un renume bun.

S'au mai distins dnii Vasilescu Ghibericon, Șerban și Popovici.

A. A.

Limba maghiară în biourile CFR. din Cluj

În ce privește întrebuințarea limbii în biourile dela C. F. R. din Cluj, sunt ordonanțe categorice. Aceste ordonanțe date după instaurarea dominației românești afirmă ca limbă oficială, limba românească, și aceasta urmează să fi întrebuințată atât în scris cât și în vorbire.

În scris se întrebuințează exclusiv limba română deși adeseori schimonosită. În vorbă însă nu!

Cel care nu știe limba maghiară, trebuie, să alerge după interpret, când este vorba ca să aranjeze treburile în biourile C. F. R. din Cluj.

Este adevărat că intervine o neștiință limbei românești, însă să remarcă din partea ungerilor funcționari și o vădită rea-voință. Căci cu cât le este mai streină limba românească, cu atât să caute mai mult să o vorbească, pentru o mai bună deprindere.

Consecințele ce decurg din ne folosirea limbii naționale sunt destul de mari. Incetinelii în luarea crâri pentru prezent și în ce privește viitorul: o perspectivă destul de dureroasă.

Autoritățile conducătoare ale C. F. R. din Cluj au datorat, să pună stavilă acestei rele voințe din partea funcționarilor minoritari, prin ordonanțe noi cu aplicarea de sancțiuni pentru contravenienți.

M. D.

Celebrul pianist George Boskoff va da în 20 Decembrie în Cluj un mare concert. Bilettele sunt de vânzare la librăria Al. Anca, Piața Unirei.

Uneltitorii subversivi

În numărul trecut al ziarului nostru am accentuat uneltirile unor elemente subversive, amintindu-le câte-va din aceste uneltiri. Între acești uneltitori am amintit și pe Farkas Mozzi, directorul fabricii de piele „Renner” din Cluj, care în timpul înjghebărei României-Mari, a încurajat funcționarea maghiară din Ardeal să nu depună jurământul cerut de imperiul român, angajându-i pe toți funcționarii rezistenți.

Farkas Mozzi, după cum suntem informați, a pornit proces de presă pentru această cauză, sperând, că o să se poată spăla de vechile-i păcate.

Sunt obișnuit cu apucăturile speriatului Farkas Mozzi. Înainte de asta cu vre-o doi ani a mai avut o asemenea chestie la mine, pentru un articol publicat în „Patria”, în care am arătat cum uneltitește contra intereselor române. Acest articol a reușit să-l rectifice fără documentări esențiale, tot în „Patria” prin intervenția dlui dr. E. Hațiegan, fost șef de resort, care este totodată și membru în direcțiunea fabricii „Renner”. Sunt curios ce va mai face acum, pentru că în fața justiției o să-i dovedesc mai multe uneltiri subversive îndreptate contra intereselor românilor!

V. I. Moldovan.

Democratismul destruc-tivilor subversivi

Sovietele rusești după datele statistice publicate în numărul precedent, sunt conduse de 201 evrei, 3 armeni și numai 9 ruși.

Din aceste date se poate constata ușor, că dominația proletară, în actuala-i formă nu este, decât un mijloc pentru a se introduce în fiecare țară stăpânirea unor elemente streine intereselor neamurilor respective, după cum am avut ocazia să observăm și în Ungaria în timpul regimului comunist introdus de Bela Kuhn și alte elemente destructive necreștine. Iată deci la ce se reduce democratismul elementelor subversive!

Conferința „Astrei”

„Doi humaniști români

din secolul XVI.”

de: Prof. Dr. I. Lupaș.

Vineri 23 I. c., Dl Secretar General al „Astrei” a citit Conferința „Doi humaniști români din Secolul XVI” de dl profesor Dr. I. Lupaș, de oarece dl Lupaș lipsea din localitate.

În acele timpuri de lupte și frământări politice și religioase se desprinde în primul rând figura măreață a lui Nicolae Ola, fiul lui Sava, refugiat din Muntenia la Sibiu și apoi la Orăștie în calitate de judecător orășănesc, și a ficei baronului Hussar descendent mai îndepărtat al Drăculeștilor și a familiei Hunyady din Transilvania, — ocupă funcțiunea de secretar al Guvernatorului.

Sigismund și este ales episcop la Târnăvia, unde în 1556 înființează primul seminar. Pentru meritele sale excepționale este înobilat, iar la 1562 e lăsat ca locțiitor al guvernatorului Transilvaniei. Moare la 1568 și e înmormântat la Bratislava.

Ceace face interesantă viața lui Nicolae Ola, este activitatea culturală des-

INFORMAȚIUNI

— **Reprezentanții minorităților inaugurează mereu întruniri pentru a manifesta lumii, că ar avea o situație critică la noi. Cu ocazia fiecărei întruniri redactează proteste peste proteste, evident, ca să producă documente pentru propagandiștii restaurării Ungariei milenare. Întrunirile acestei decii n'au alt scop, decât sprijinirea propagandei anti-române, neavând motive serioase.**

— **Dl Madgearu, deputat țărănist, a interpellat în Camera săptămâna trecută abuzurile, cari s'au făcut cu permisele de export. Astfel de abuzuri s'au înregistrat în întreaga țară.**

— **Ministerul agriculturii a sesizat justiția în chestia unor abuzuri, cari s'au petrecut cu ocazia împroprietăririlor.**

— **O delegație trimisă de guvernul maghiar în frunte cu baronul Zicky-Rubbido, ministerul Ungariei la București, s'a prezentat zilele trecute la guvernul român, cerându-i prietenia României, evident, ca să ușureze uneltirile irepentistilor.**

— **Sindicatul Presei Române din Ardeal săptămâna aceasta și-a continuat seria de conferințe cu senatorul protopop dr. Elie Daianu, care a vorbit despre Amintirile dela „Tribuna” din Sibiu.**

— **Autoritățile au luat dispoziții să se rechiziționeze 10% din camerele hotelurilor pentru a rezolva mai ușor problema locuințelor.**

— **Miercuri a avut loc în Alba-Iulia un festival al Sindicatului Presei Române din Ardeal. Festivalul, care a succedat foarte bine, a avut un program cultural foarte sensationabil pentru Alba-Iulia.**

— **Comitetul Societății Asistenților și Preparatorilor dela Facultatea de Medicină din Cluj s'a constituit în moduri următor pe anul 1924: președinte dr. I. Goia, membri dr. Câmpeanu, dr. Groza, dr. Zugrav, dr. Veluda, dr. Mohora, dr. Manuilă, dr. Colbozi, O. Floriu, I. Gavriță și R. Popa-Vancea.**

fășurată de el, — a scris poezii în limba latină și un studiu etnografic, „Hungaria”, asupra regiunilor locuite de români cu aprecieri personale de o înaltă valoare, — precum și întinsele lui legături de prietenie cu toți învățații secolului său, Erasmus Rotterdams, Paulus Jevius și alții.

Un alt român, cu o mai mică activitate culturală, dar de o înaltă putere politică, este Mihail Valahul zis Csaki, coboritor dintr-o familie de cavaleri români, înobilat pe la 1200 din ținutul Bihorului. Acesta a jucat un rol precumpănitor în viața politică a Ardealului, fiind educatorul și sfetnicul intim al guvernatorului Sigismund de Habsburg, și el a fost acela care a pedepsit pe șasi pentru răscoala lor din 1561, iar la 1564 îndeplinind demnitățile de locțiitor al guvernatorului Transilvaniei.

După moartea lui Sigismund cade în disgrăție, și moare sărac în anul 1572.

Mihail Valahul a fost un susținător al propagandei luterane în Ardeal, dând bani pentru traducerea bibliei în ungurește, fără ca prin aceasta să fi prigonit celelalte religii, — ceace dovedește că era un spirit liberal și tolerant. Arg.

— **În Ungaria s'a sărbătorit zilele trecute ziua nașterii ex-prințului Otto, fiul ex-reginei Zitta, ungurii considerând pe acest ex-prinț habsburgic drept moștenitor al tronului ungar. Iată deci o nouă dovadă despre atitudinea „amicală” a ungarilor față de statele succesoare, pe cari le amăgește cu tratative de — înțelegere, ca să-și poată reîntrona habsburgii pentru restaurarea Ungariei milenare.**

— **Prefecții județelor vor fi scimbați în cea mai mare parte, după cum declară dl Tătărescu, subsecretar de stat la departamentul internelor. Prin aceste schimbări se intenționează satisfacerea unor nemulțumiri din sânul partidului liberal.**

† **Dr. Pop Iulian, un distins luptător român primul primar al orașului Cluj dela preluarea imperiului, a murit Joi dimineața, după o suferință scurtă. Moartea aceasta a stârnit regrete pretutindeni, pentru că Pop Iulian a fost un factor important în viața noastră națională, conducând administrația orașului din cele mai grele timpuri, chemat de Consiliul Dirigent.**

— **Dl Dr. Vaier Moldovan, distins politician și avocat ardelean și unul dintre cei mai de seamă luptători naționaliști, pentru a urca nivelul vieții economice române în Turda, a înființat o bancă comercială pe acții și a fost ales președintele acestei bănci. D-sa nu demult a fost ales și președinte al baroului avocațial în Turda, bucurându-se de o mare reputație.**

— **Societatea Culturală „Zorile” filiala Cluj, a înaintat o cerere la consiliul orașului prin care a cerut ca să pună la dispoziția societății sala Reduta, odată pe săptămână pentru ținerea de șezători culturale. Consiliul orașului nici până în prezent n'a binevoit să dea curs acestei cereri. Rugăm Cons. orașului a ne da informații, cum se face că această sală a orașului este dată cu chirie unei ungueroaice pentru școală de dans, și unor ovrei cari nu fac decât comunism dăunător siguranței de statului iar cererea societății care are caracter cultural ce ține în suspensă?**

— **Uniunea Maghiară caută să-și estindă organizația întreprinzând întruniri politice în mai multe crașe ardelenne. Astfel și-a convocat o întrunire de organizare și în Făgăraș, dar nu i-a fost aprobată.**

— **Institutul de Anatomie descriptivă și topografică, ne comunică următoarele: În unele ziare românești, a apărut o informațiune din care rezeșea că anumiți șefi de lucrări și asistenți, fac lucrări practice pe cadavre cu studenții evrei, în schimbul unei sume de bani. Direcțiunea Institutului de Anatomie descriptivă și topografică ține să lămurească opinia publică, că la acest Institut nici șeful de lucrări și nici asistenții nu au făcut cursuri nepermise și nici lucrări pe bani, cu studenții evrei, și prin urmare nu poate fi vorba despre Institutul de Anatomie descriptivă și topografică.**

Bronz și Aramă roșie rămășițe, cumpăr ori ce cantități. Plătesc bine oferte la Librăria Anca Cluj, Piața Unirii.

— **Duminecă, 25 Noemvrie, se va juca la Teatrul Național de către Compania Marioara Voiculescu, cunoscuta piesă a lui Bernstein „Judith” cu Marioara Voiculescu în rolul titular, având ca partner în Holofern pe dl Storlu, prim-societar al Teatrului Național din București și un fruntaș de seamă al scenei noastre. Decoruri și costume originale. Bilete la casa teatrului.**

— **Dl Dr. Al Moldovan, sub-prefect în Turda, provizoriu a luat în primire și postul de prefect al județului Turda-Arieș, în locul dlui Dr. Mihail Moldovan, fost prefect.**

— **Ministerul de finanțe a luat dispozițiunea de a se începe lucrările în vederea recensământului fiscal făcut pe anul 1924. Acest recensământ se face pentru stabilirea venitului și impozitului comercial profesional și global. Declarațiunile pentru aceste impozite, în conformitate cu noua lege fiscală vor fi date de contribuabili cu începere de la 1 Ianuarie 1924.**

— **Deputatul țărănist V. Madgearu a interpellat în parlament săptămâna trecută în chestia politice externe a guvernului, accentuând, că acțiunea guvernului este îndreptată contra tratatelor de pace. Cu această ocazie a acuzat guvernul, că ar fi acordat finanțatului englez Zacharow o provizie de 700.000 lire sterline pentru asigurarea imprumutului de 100.000 lire.**

— **Societatea studenților, Universitari sătmărean dela Universitatea din Cluj, „Junimea Sătmăreană” va aranja în ziua de 1 Decembrie a. c. o serbare comemorativă în amintirea marelui luptător Lucaci, mort acum un an în orașul Satu-Mare. Serbările vor avea loc în orașele Satu-Mare și Cluj. La Satu-Mare se va desvelii o „Placă Comemorativă”, ce se așează de către aceasta societate pe clădirea unde a murit regretatul. La Cluj se va servi un parastas la orele 9 a. m. iar seara la orele 9 se va ține un festival comemorativ în sala Reduta, str. Memorandului. Este invitat întregul public sătmărean și clujan la aceste serbări.**

— **La Belgrad, în palatul ministerului de externe, unde se află și prezidenția Consiliului de miniștri, un coșar a descoperit la temelia unui coș care trece prin apartamentele primului ministru Pasici și prin acele al ministerului de externe Nincici trei bombe. Portarul palatului și fratele său, care e membru al unei organizații de comitagii, au fost imediat arestați. Acesta din urmă arată că ascunsese acolo bombele din cauza copiilor fratelui său. Poliția continuă cercetările, totuși pare că explicațiile celor doi arestați, cari de altfel sunt cunoscuți ca oameni de treabă, sunt demne de crezare.**

— **Guvernul cehoslovac negociază cu Italia Elveția și România, cu privire la suprimarea vizelor.**

— **Ziarele bulgare anunță că refugiații politici în Serbia ar fi început să organizeze bande cu scop de a năvăli pe teritoriul bulgar. Ziarele bulgare nu se sfiesc să afirme că aceste bande sunt îmbrăcate în uniformă sârbă și înarmate de statul vecin. Astfel o bandă de 8 inși a apărut în apropierea satului Zanojene, districtul Svestenna. Altă bandă de 14 inși s'a vestit în apropierea orașului Vârșet. O a treia bandă de 12 inși a operat în satul lancof Ciflic, districtul Bercovița.**

Redactor responsabil:

V. I. Moldovan.

Telefon 124.

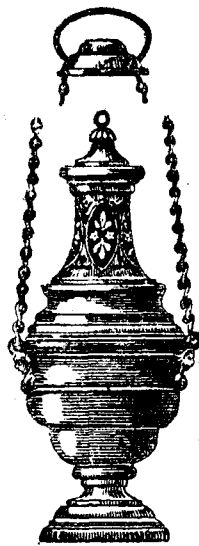
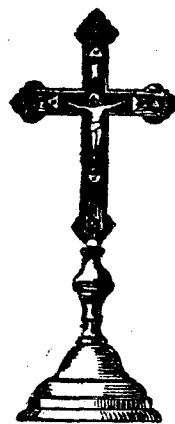
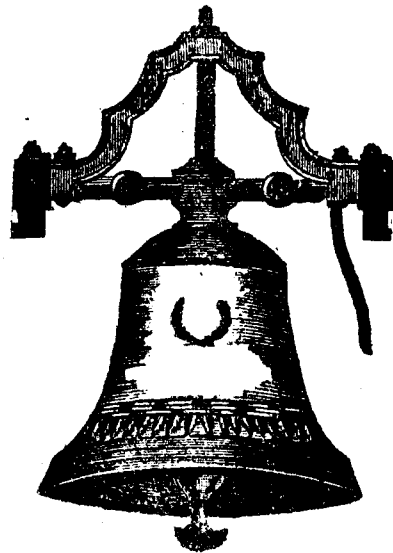
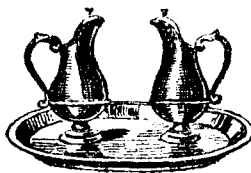
Fabrica română ardeleană de clopote patentate

Mare deposit de Ornate bisericesti, librărie și tipografie

Alexandru Anca, Cluj

Distins cu medale de argint și mai multe diplome

Birourile: CLUJ, Piața Unirii 32 și Reg. Maria 14. Fabrica C. Victoriei 36.

Unica fabrică în țară, care pregătește clopote patentate de prima calitate după vechiul recept Andrasofszky, care a fost premiat cu medale de argint și mai multe diplome la diferite expoziții. Durabilitatea tonului armonia și exactitatea pregătirii să garantează pe mai mulți ani. — Înainte de a face comandă ori unde, cereți informațiuni și oferte de prețuri dela fabrica noastră. Veniți, Vedeți și vă convingeți.

Az ország egyetlen gyára, amely szabadalmazott harangot készít kitűnő minőségben az Andrasofszky receptje szerint, mely több kiállításon volt arany és ezüst éremmel kitüntetve. Tartósságáról több évi felelősséget vállalunk. Mielőtt bárhol rendelést tenné, kérjen felvilágosítást és ajánlatot gyárunktól. Jöjjenek, nézék és győződjenek meg.

A apărut în editura Librăriei Alexandru Anca Cluj și se află de vânzare următoarele: **Piese teatrale și Poezii**

cele mai bune pentru sărbări școlare și populare.

- * „A fost odată“ (poporală 3 acte) de Nic. Țințariu 20.—
- * „Doamna mea“ „ 1 „ „ „ 10.—
- * „Dușmanii“ „ 3 „ „ „ 10.—
- * „Pentru patrie“ „ 4 „ „ „ 10.—
- * „Nevasta mea fie îngeri cu ea“ (poporală 3 acte) de Nic. Țințariu — 10.—
- * „Fiecare cu a lui“ (comedie 3 acte) de A. Șerbănescu-Buzău — 20.—
- * „Oglinda fermecată“ (lirică 4 acte) de I. Jasinsky 10.—
- * „Inima mea“ (cântece populare) — 10.—
- * „Imnuri Românești“ (cântece naționale) — 6.—
- * „Ecouri“ de Tr. Dumbrava — 5.—
- * „Umoristice“ (Glume) de Costi — 10.—
- * „Versuri din Răsboi“ (poezii populare) — 5.—
- * „Iubirea“ (notă muzicală) pentru Pian și voce — 15.—

Diferite:

- Călindare cărți cu târgurile dela — — 10—30 Lei.
- Dicționar român-maghiar — — — 5.—
- Carte de visuri — — — 10.—
- Observări critice dela adunările învățătoarești de I. Pavelea — — — 5.—
- * Istorie și Fantazie nouă evoluții în istoria românilor de I. Pavelea — — — 15.—
- Scrisori de iubire după mai mulți autori — — — 5.—
- * Nenorocirii (roman) de A. Șerbănescu-Buzău — — — 5.—
- Trepetnicul (expl. semnelor) — — — 3.—
- Numirea nouă și veche a străzilor orașului Cluj — — — 6.—

Cărți Școlare:

- * A. B. C-dar fonomic (pt. Șc. mag.) de Dr. Szentpéteriné 16.—
- * Aritmetică pt. cl. I, șc. de ucenici de Cr. Epure — — 20.—
- * Geografia județului Alba de Jos } în limba maghiară de 10.—
- Cojocna — } Dr. Szentpéteriné
- * „Iuliu“ Caesar de bello Gallico manual latin pentru cl. V—VI. Traian Popa prof. de liceu — — — 35.—
- * „Lecții de limba română“ de prof. Murășan — — — 15.—

Cărți Precești:

- Carte de rugăciuni, Mângăerea Sufletului de I. Genț 25—80 Lei
- „Cartea Mângăerii“ de G. Mânzat — — — 5.—
- * „Istoria Icoanei din Nicula“ de G. Mânzat — — — 8.—
- * „Femea Creștină“ de Ruschek trad. de preotul Russu — 20.—
- „Epistolia lui Hristos“ — — — 5.—
- * „Predici la Morți“ de protopop I. Marga — — — 35.—
- „Predici pentru postul mare“ (ciclu dublu) de prot. I. Marga 20.—
- „Pastorul sufletesc“ (I—VI vol.) — — — 100.—

Juridice:

- * „Legea de execuție“ trad. de Dr. Barta și Dr. Hancu 65.—
- * „Vademecum“ rom.-mag. de Dr. Köves — — — 60.—
- * „Terminologie Juridică“ — — — 12.—
- „Legea vânzătoarei“ (în ung.) — — — 10.—
- „Jurnal de term. adv.“ (cu pereți tari, folosibil pe orice an) 50.—
- * „Unificarea impozitelor“ (în rom. și ung. separat) — — 5.—
- * „Stabilirea“ — — — 10.—

Medicale:

- * „Cartea Moașelor“ de Dr. Grigoriu pentru toate femeile 120.—
- * „Recoltajul“ plantelor medicale de I. Știopu — — — 3.—
- „Despre coleră“ de Dr. Bașiota — — — 3.—
- „Anemia“ — — — 3.—

Cele cu semnul (*) sunt nou apărute.

Librăriile au la cărți rabatul cuvenit.

Domni Advocați și Judecători!

Comandați urgent dela Librăria Anca, Cluj

„Legea de execuție“

cu prefață de Dr. Stefan Laday. Prețul Lei 65.—

„Vademecum“ juridic

român—maghiar de Alex. Balázs. Prețul 60 Lei.

In atenția femeilor!

A A P Ă R U T

în editura Librăriei Anca Cluj, îndrumarul doctorului gynecolog Grigoriu intitulat „Cartea Moașelor“ Fiecare femeie trebuie să-l consulte zilnic, căci cuprinde sfaturi pentru îngrijirea femeii și a copilului înainte și după naștere, noțiuni generale asupra sănătății familiei tuturor îngrijirea boalelor femești cu 130 fotografii femești explicative.

Prețul 120 lei, plus 5 lei porto, care sumă se trimite înainte.